
Državni izpitni center

M 1 5 2 7 7 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

ELEKTROTEHNIKA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 27. avgust 2015

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	2	$\diamond J_1 S_1 = J_2 S_2 \Rightarrow J_2 = \frac{J_1 S_1}{S_2} = \frac{3 \cdot 2,5}{5} = 1,5 \text{ A/mm}^2$	Pravilno izračunana gostota točka ..... 2 točki

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	$\diamond Q_1 = Q - \frac{\Delta Q}{\Delta t} t_1 = -12,7 - \frac{-3,4}{1} \cdot 2,5 = -4,2 \text{ C}$	Izračun odtečenega naboja ..... 1 točka Izračun preostalega naboja ..... 1 točka

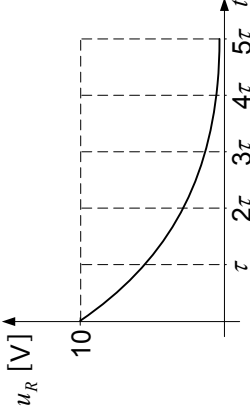
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	$\diamond m = c I t_1 = c I_2 t_2$ $\diamond I_2 = \frac{I_1 t_1}{t_2} = \frac{50 \cdot 8}{5} = 80 \text{ A}$	Enakost mas ..... 1 točka Izračun novega toka ..... 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	$\diamond \eta = \frac{P_b}{P_g} = \frac{R_b}{R_g + R_b} = \frac{2}{3}$	Pravilno zapisana enačba za izkoristek ..... 1 točka Pravilno izračunan izkoristek ..... 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	$\diamond V_B = -9 \text{ V}$ $\diamond U_{AB} = V_A - V_B$ $V_A = U_{AB} + V_B = 24 - 9 = 15 \text{ V}$	Pravilno določen potencial V_A ..... 1 točka Pravilno izračunan potencial V_B ..... 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	2	♦ $\tan \delta = \frac{1}{\omega RC}$ (obkrožen odgovor C)	Obkrožen odgovor C ..... 2 točki

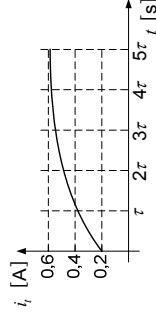
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	2	♦ $U_R = U = 10 \text{ V}$	Pravilno določena napetost U_R ..... 2 točki

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	2	♦ $U_{R0} = U = 10 \text{ V}$ ♦ 	Pravilno zapisana začetna napetost na uporu ..... 1 točka Pravilno skiciran potek napetosti na uporu ..... 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9.1	2	♦ $U_R = R_n I_0 = 1,35 \text{ V}$	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun napetosti ..... 1 točka
9.2	2	♦ $U_{AB} = U_R + U_0 = 14,95 \text{ V}$	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun napetosti ..... 1 točka
9.3	2	♦ $P_I = U_{AB} I_0 = 67,3 \text{ W}$	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun moči ..... 1 točka
9.4	2	♦ $W_R = R_n I_0^2 t = 65,6 \text{ kJ}$	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun izgub ..... 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ $n = \frac{N_1}{N_2} = 2,4$ 	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun prestave ..... 1 točka
10.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ $U_2 = \frac{U_1}{n} = 135 \text{ V}$ 	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun napetosti ..... 1 točka
10.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ $P_R = \frac{1}{2} \frac{U_2^2}{R} = 306 \text{ W}$ 	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun moči ..... 1 točka
10.4	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ $n_{\text{novi}} = \frac{1}{n} = 0,4167 \rightarrow I_{2 \text{ novi}} = \frac{U_1}{R} = 26 \text{ A}$ 	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun novega toka ..... 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ $I_{L0} = \frac{U}{R_1 + R_2}$ ◆ $I_{L0} = 0,2 \text{ A}$ 	Zapis enačbe za izračun toka ..... 1 točka Izračunan tok ..... 1 točka
11.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ $\tau = \frac{L}{R_1}$ ◆ $\tau = 1,5 \text{ ms}$ 	Zapis enačbe za časovno konstanto ..... 1 točka Izračunana časovna konstanta ..... 1 točka
11.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ $I_{Ls} = \frac{U}{R_1}$ ◆ $I_{Ls} = 0,6 \text{ A}$ 	Izračunan tok ..... 2 točki
11.4	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ $i = I_{L0} + (I_{Ls} - I_{L0})(1 - e^{-t/\tau}) = (0,2 + 0,4(1 - e^{-t/(1,5 \cdot 10^{-3} \text{ s})})) \text{ A}$ 	Skica časovnega poteka toka ..... 1 točka Zapis enačbe za časovni potek toka ..... 1 točka

Skupno število točk IP 1: 40

IZPITNA POLA 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	2	$\diamond W_1 = \frac{Q^2}{2C_1} \text{ in } W_2 = \frac{Q^2}{2C_2}$ $\diamond W_2 = \frac{W_1 C_1}{C_2} = 8 \mu\text{J}$	Zapis obeh energij..... 1 točka Izračun druge energije ..... 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	$\diamond B = 1 \text{ T}$ $\Phi_m = BA = 1 \cdot 0,5 \cdot 10^{-4} = 50 \mu\text{Wb}$	Pravilna določitev gostote magnetnega pretoka B ..... 1 točka Pravilno izračunan magnetni pretok Φ_m ..... 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	$\diamond \text{Odgovor A: v desno okoli označenega fluksa.}$	Pravilno določena smer ..... 2 točki

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	$\diamond I = \sqrt{3}I_t$ $I = \sqrt{3} \frac{U}{R} = \sqrt{3} \cdot \frac{400}{100} = 6,93 \text{ A}$	Pravilno zapisan izraz za linijski tok ..... 1 točka Pravilno izračunan linijski tok ..... 1 točka

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
5.1	2	<ul style="list-style-type: none"> $D = \frac{Q}{A} = \frac{5 \cdot 10^{-9}}{20 \cdot 10^{-4}} = 2,5 \cdot 10^{-6} \text{ C/m}^2$ 	Izraz za gostoto električnega pretoka ..... 1 točka Izračunana gostota električnega pretoka ..... 1 točka
5.2	2	<ul style="list-style-type: none"> $E_1 = \frac{D}{\epsilon_1} = \frac{2,5 \cdot 10^{-6}}{2,5 \cdot 10^{-11}} = 10^5 \text{ V/m}$ $E_2 = \frac{D}{\epsilon_2} = \frac{2,5 \cdot 10^{-6}}{5 \cdot 10^{-11}} = 5 \cdot 10^4 \text{ V/m}$ 	Izračunana poljska jakost E_1 ..... 1 točka Izračunana poljska jakost E_2 ..... 1 točka
5.3	2	<ul style="list-style-type: none"> $U = E_1 d_1 + E_2 d_2 = 10^5 \cdot 2,5 \cdot 10^{-4} + 5 \cdot 10^4 \cdot 4 \cdot 10^{-4} = 25 + 20 = 45 \text{ V}$ 	Izraz za napetost ..... 1 točka Izračunana napetost ..... 1 točka
5.4	2	<ul style="list-style-type: none"> Izвлеči moramo drugi listič. Utemeljitev: Če izvlečemo prvega, bo imel kondenzator napetost $U_1 = \epsilon_{r1} 25 + 20 = 90,62 \text{ V}$, če izvlečemo drugega, bo imel kondenzator napetost $U_2 = 25 + 20 \epsilon_{r2} = 138 \text{ V}$. Ker pa je energija $QU/2$ in je naboj nespremenljiv, bo energija v kondenzatorju največja, če izvlečemo drugi listič. 	Ugotovitev, da moramo izvleči drugi listič ..... 1 točka Utemeljitev ..... 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6.1	2	<ul style="list-style-type: none"> $C_n = \frac{C}{3} = 10 \text{ nF}$ 	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun nadomestne kapacitivnosti ..... 1 točka
6.2	2	<ul style="list-style-type: none"> $W_e = \frac{1}{2} C \left(\frac{U}{3} \right)^2 = 375 \text{ mJ}$ 	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun energije ..... 1 točka
6.3	2	<ul style="list-style-type: none"> $C_{n1} = \left(\frac{1}{C} + \frac{1}{C} + \frac{1}{2C} \right)^{-1} = 0,4 \cdot C = 12 \text{ nF}$ 	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun nove nadomestne kapacitivnosti ..... 1 točka
6.4	2	<ul style="list-style-type: none"> $U_x = \frac{C_{n1} U}{2C} = 0,2 \cdot U = 3 \text{ kV}$ 	Zapis relacije ..... 1 točka Izračun delne napetosti ..... 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7.1	2		Pravilno narisana nadomestna shema magnetnega vezja ..... 2 točki
7.2	2	$R_{mz} = \frac{\delta}{\mu_0 A} = \frac{0,5 \cdot 10^{-3}}{4\pi \cdot 10^{-7} \cdot 10^{-4}} = 3,98 \cdot 10^6 \text{ A/Vs}$	Pravilno napisan izraz za magnetno upornost zračne reže... 1 točka Pravilno izračunana magnetna upornost zračne reže ..... 1 točka
7.3	2	$B = \mu H_{Fe}, H_{Fe} = \frac{0,8}{4\pi \cdot 10^{-7} \cdot 4000} = 159 \text{ A/m}$ $\Theta_{Fe} = H_{Fe} (l_s - \delta) = 159 \cdot (60 - 0,5) \cdot 10^{-3} = 9,46 \text{ A}$	Pravilno izračunana magnetna poljska jakost v jedru ..... 1 točka Pravilno izračunana magnetna napetost v jedru ..... 1 točka
7.4	2	$\Theta_z = H_z \delta = \frac{B}{\mu_0} \delta = \frac{0,8 \cdot 0,5 \cdot 10^{-3}}{4\pi \cdot 10^{-7}} = 318,47 \text{ A}$ $N = \frac{\Theta_{Fe} + \Theta_z}{I} = \frac{9,46 + 318,47}{0,5} = 656$	Pravilno izračunana magnetna napetost zračne reže ..... 1 točka Pravilno izračunano število ovojev ..... 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8.1	2	$\Phi = B \frac{\pi d^2}{4} \cos 60^\circ = 42,4 \text{ mWb}$	Zapis pretoka ..... 1 točka Izračun pretoka ..... 1 točka
8.2	2	$M = BI \frac{\pi d^2}{4} \sin 60^\circ = 220 \text{ mNm}$	Zapis navora ..... 1 točka Izračun navora ..... 1 točka
8.3	2	Največji bo pri $\alpha = 90^\circ$ in bo imel vrednost $M = 254 \text{ mNm}$.	Določitev kota ..... 1 točka Izračun največjega navora ..... 1 točka
8.4	2	$a = \frac{\pi d}{4} \Rightarrow M = BIa^2 \sin 60^\circ = 173 \text{ mNm}$	Izračun navora na novo zanko ..... 2 točki

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $L = \frac{\mu_0 N^2 A}{2d} = 608 \text{ mH}$ 	Izraz za induktivnost..... 1 točka Izračun induktivnosti..... 1 točka
9.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $W = \frac{Li^2}{2} = 1,9 \text{ J}$ 	Izraz za energijo ..... 1 točka Izračun energije..... 1 točka
9.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $w = \frac{W}{2Ad} = 21,1 \text{ kJ/m}^3$ 	Izraz za gostoto energije ..... 1 točka Izračun gostote energije..... 1 točka
9.4	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $F = 2wA = 1,27 \text{ kN}$ 	Izračun sile ..... 2 točki

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $u_i = vBl = 20 \cdot 0,8 \cdot 0,3 = 4,8 \text{ V}$ 	Izračunana inducirana napetost..... 2 točki
10.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Magnetna sila na elektron, giban s palico v magnetnem polju, je usmerjena h koncu X, zato je tam tudi presežek elektronov. 	Izračunana napetost pri gibanju v nasprotni smeri ..... 2 točki
10.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $u_{i1} = v_1 Bl = -30 \cdot 0,8 \cdot 0,3 = -7,2 \text{ V}$ 	Določen konec palice, kjer je presežek elektronov ..... 2 točki
10.4	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Palica bi se morala vrteti tako, da bi bila os vrtenja pravokotna na gostotnice magnetnega polja. 	Opisano vrtenje palice..... 2 točki

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $\underline{U}_2 = 230e^{-j120^\circ}$ V ♦ $\underline{U}_3 = 230e^{j120^\circ}$ V 	Pravilno izračunana kazalca druge fazne napetosti ..... 1 točka Pravilno izračunana kazalca tretje fazne napetosti ..... 1 točka
11.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $\underline{I}_1 = \frac{U_1}{Z_R} = \frac{230}{46} = 5$ A ♦ $\underline{I}_2 = \frac{U_2}{-jZ_C} = \frac{230e^{-j120^\circ}}{-j46} = 5e^{-j30^\circ}$ A 	Pravilno izračunan kazalec prvega linijskega toka ..... 1 točka Pravilno izračunan kazalec drugega linijskega toka ..... 1 točka
11.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $\underline{I}_3 = \frac{U_3}{jZ_L} = \frac{230e^{j120^\circ}}{j46} = 5e^{j30^\circ}$ A $\underline{I}_0 = \underline{I}_1 + \underline{I}_2 + \underline{I}_3 = 5 + 5e^{-j30^\circ} + 5e^{j30^\circ} = 5(1 + \sqrt{3}) = 13,66$ A 	Pravilno izračunan kazalec toka v nevtralnem vodniku ..... 2 točki
x.4	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $\underline{I}_0 = \frac{230}{46} + \frac{230e^{-j120^\circ}}{j46} + \frac{230e^{j120^\circ}}{-j46} = 5(1 - \sqrt{3}) = -3,66$ A 	Pravilno izračunan nov kazalec toka v nevtralnem vodniku ... 2 točki

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $I_{12} = \frac{U_{12}}{R_1}$ $I_{12} = 0,8$ A 	Enačba za izračun toka I_{12} ..... 1 točka Izračunan tok I_{12} ..... 1 točka
12.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $I_1 = \sqrt{3}I_{12} = \sqrt{3} \cdot 0,8 = 1,4$ A 	Izračunan tok I_1 ..... 2 točki
12.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $W_e = 3U_1I_1t = 3 \cdot 230 \cdot 1,4 \cdot 3 = 2,9$ kWh 	Izračunano delo W_e ..... 2 točki
12.4	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $P_2 = I_{23}U_{23} = 0,8 \cdot 400 = 320$ W ♦ $P_3 = \frac{(U_{23}/2)^2}{R_3} = \frac{(400/2)^2}{500} = 80$ W 	Izračunana moč P_2 ..... 1 točka Izračunana moč P_3 ..... 1 točka

Skupno število točk IP 2: 40